

08 februarie 2016

Dj-8 nr. 40

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (nr. 469 din 16 noiembrie 2015)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr. 780-XI din 27 decembrie 2001 privind actele legislative și comunică următoarele.

I. Observații generale

Proiectul legii este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 din Constituție, privind atribuțiile de bază ale Parlamentului.

Deși formal, inițiativa legislativă corespunde rigorilor procedurale stabilite de lege, totuși obiectul reglementării ține de politica punitivă a statului, atribuție ce-i revine de drept Ministerului Justiției. În acest context, poziția Ministerului Justiției trebuie să fie decisivă, iar deputații care au uzat de dreptul de inițiativă legislativă, urmau să consulte în prealabil poziția Ministerului Justiției pe marginea acestui subiect, lucru care nu rezultă din nota informativă a proiectului de lege.

Elaborarea proiectului de lege supus avizării, are drept scop modificarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 și Codului penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 înăsprind sancțiunile pecuniare care se aplică pentru comiterea contravențiilor și infracțiunilor din domeniul protecției mediului și ecologiei. Astfel, se propune majorarea amenzilor de cinci ori pentru contravențiile în domeniul protecției mediului (art. 109-158 și art. 181-182 din Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008) și pentru infracțiunile ecologice (art. 223-235 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002).

II. Obiecții de conținut

La Art. I, pct. 1 din proiect, la art. 109:

Alin. (1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 200 la

400 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 de unități convenționale”.

Alin. (2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 400 la 500 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 2000 la 2500 de unități convenționale”.

Alin. (3) sintagma „de la 20 la 50 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 100 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 500 la 1000 de unități convenționale”.

La pct. 2, art. 110:

Alin. (1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 200 la 400 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 de unități convenționale”.

Alin. (2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 400 la 500 de unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 2000 la 2500 de unități convenționale”.

Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art. 34 al Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, care reglementează pedeapsa amenzii contravenționale. Astfel, art. 34 alin. (2) al Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 stabilește că: „Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere - de la 10 la 500 de unități convenționale”.

Prin majorarea cuantumului amenzii contravenționale de 5 ori, autorul încalcă limita impusă de Codul contravențional - de pînă la 150 unități convenționale pentru persoane fizice și pînă la 500 unități convenționale pentru persoane cu funcție de răspundere. Sancțiunea contravențională trebuie să se aplice corespunzător și proporțional gradului de pericol social al faptei (contravenției) precum și urmărilor determinate de aceasta.

Considerăm că este necesar a se revedea conținutul întregului Articol I, întru înlăturarea contradicției cu art. 34 din Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 în ceea ce ține de cuantumul amenzii contravenționale.

În aceste condiții, constatăm necesitatea reevaluării normelor propuse pentru a fi modificate, precum și propunerea generală de majorare a sancțiunilor contravenționale de cinci ori pentru reglementările de la întregul Articol I.

La **Art. II**, pct. 1 din proiect, la art. 223, sintagma „de la 300 la 600 unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 1500 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 5000 la 15000 unități convenționale”.

La pct. 2 din proiect, la art. 224:

Alin. (1) sintagma „de la 200 la 600 unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale”, se substituie cu sintagma „de la 5000 la 15000 unități convenționale”, precum și operările de modificări propuse la art. 225-235 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art. 64 al Codului penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, care reglementează pedeapsa amenzii penale.

Astfel, art. 64 alin. (3) al Codului penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 care stabilește că: *„Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - pînă la 10000 unități convenționale, luîndu-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvîrșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luînd în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de pînă la 5 ani”*.

Considerăm că este necesar a se revedea conținutul întregului Articol II, întru înlăturarea contradicției cu art. art. 64 Cod penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 în ceea ce ține de cuantumul sancțiunii pecuniare.

De asemenea, considerăm necesar de respectat conceptul politicilor punitive care stau la baza proporționalizării sancțiunilor pecuniare raportate la fapte, pericolul social, subiecte și legăturile cauzale dintre acestea.

Dereglarea sistemului punitiv care stă la baza Codului contravențional și cel penal va conduce la aprecieri disproporționalizate pentru sancțiunile ce se vor aplica pentru fapte cu diverse grade de pericol social.

Revizuirea politicilor pecuniare urmează să fie abordate în sistem pentru tot Codul contravențional și cel penal, sarcină care este pusă în atribuțiile Ministerului Justiției.

III. Obiecții de ordin tehnico-legislativ

1. În dispoziția **art. I** nu este corect indicată sursa publicării. În acest sens, propunem următoarea redacție: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15)”. Această obiecție este valabilă și pentru **art. II** din proiect, cu următoarea redacție: „(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195)”.

2. În legile de modificare și sau completare a actelor legislative, legile se supun acestor operări în ordine crescătoare începînd cu cea mai veche.

3. Cu titlu de informare, menționăm că în Parlament se află în examinare un șir de proiecte de legi ce vizează modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (proiectele legilor: nr. 292 din 24 iulie 2015; nr. 336 din 28 septembrie 2015 (examinat în I lectură în ședința plenară din 19 noiembrie 2015); nr. 354 din 30 septembrie 2015; nr. 417 din 30 octombrie 2015; nr. 418 din 30 octombrie 2015; nr. 458 din 12 noiembrie 2015; nr. 459 din 12 noiembrie 2015; nr. 460 din 12 noiembrie 2015; nr. 461 din 12 noiembrie 2015; nr. 462 din 12 noiembrie 2015; nr. 465 din 13 noiembrie 2015).

La fel menționăm că, în Parlamentul RM se află la examinare mai multe proiecte de legi (nr. 17 din 21 ianuarie 2015, nr. 207 din 19 mai 2015, nr. 285 din 16 iulie 2015, nr. 308 din 24 august 2015, nr. 309 din 24 august 2015, nr. 316 din 04 septembrie 2015, și nr. 319 din 14 septembrie 2015), prin care se propune modificarea Codului penal al Republicii Moldova și a Codului de procedură penală.

Conform prevederilor alin. (3) și (4) al art. 56 din Regulamentul Parlamentului, dacă există mai multe proiecte de acte legislative în aceeași problemă, bazate pe aceeași concepție, comisia permanentă sesizată în fond examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului pentru a fi înglobate în cel mai cuprinzător și rezonabil proiect pentru lectura a doua.

Astfel, conform prevederilor alin. (5) al aceluiași articol din Regulamentul Parlamentului, dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

Totodată, atenționăm că prin modificările frecvente, propuse de către autori asupra reglementărilor legislative, se încalcă principiul stabilității legislative și a durabilității soluțiilor legislative adoptate anterior.

În concluzie, considerăm necesar revizuirea și concretizarea proiectului de lege. Or, autorii proiectului să-și reevalueze oportunitatea promovării unui astfel de proiect de lege.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție